

Evaluering af Kollegiemodellen

Oktober 2024

Evaluering af Kollegiemodellen

Udarbejdet for Bikubenfonden

Oktober 2024

Udarbejdet af Analytisk Fællesskab FMBA

ANALYTISK FÆLLESSKAB FMBA

Analytisk Fællesskab er en netværksbaseret konsulentvirksomhed, grundlagt i 2022, som foretager analyser, evalueringer og rådgivninger inden for de klassiske velfærdsområder, herunder social-, beskæftigelses- og sundhedsområdet. Vi er et fællesskab af freelance analytikere, hver især med en høj grad af specialisering og mange års erfaring inden for vores respektive områder. For hver opgave nedsætter vi det bedst egnede team af konsulenter baseret på de behov for kompetencer, som er påkrævet for at løse opgaven.

Vores konsulenter i netværket har typisk 10-20 års erfaring med analyser og rådgivning inden for velfærdsområderne. De har erfaring fra ansættelser i den offentlige sektor og som chefanalytikere eller ledere i en konsulentvirksomhed. Nogle er freelance-konsulenter på fuld tid, mens andre har et andet arbejde ved siden af. Fælles for os er, at vi brænder for vores felt og vores faglighed, og vi ønsker at lave analyser af høj kvalitet på en bæredygtig måde.

Analytisk Fællesskab er en medlemsejet og non-profit FMBA, hvilket tillader os at have opgaveløsning, impact og integritet som vores tre primære prioriteter: Vi leverer analyser af den højeste kvalitet, og vi skræddersyr vores design, så vores arbejde har størst mulig sandsynlighed for at gøre en forskel - alt imens vi med god samvittighed kan se os selv, vores kunder og vores familier i øjnene.

Analytisk fællesskab drives til daglig af en administrerende direktør, som har til opgave at udarbejde tilbud, sammensætte projekt-teams og holde styr på økonomi og drift i projekterne. Den øverste ledelse udgøres af foreningens medlemmer i bestyrelsen.

Analytisk Fællesskab FMBA

Lindvænget 9

3390 Hundested

Mail: hej@analytiskfaellesskab.dk

Tel: 3124 3950

BAGGRUND OG FORMÅL MED EVALUERINGEN	4
LÆSEVEJLEDNING	6
KONKLUSION OG ANBEFALINGER	7
KOLLEGIEMODELLEN	10
MÅLGRUPPEN	12
PRINCIPPER OG VIRKNING	16
DE UNGES UDBYTTE	28

BAGGRUND OG FORMÅL MED EVALUERINGEN

KBH+/Askovfonden bidrager til udviklingen af en socialpædagogisk indsats på Bikuben Kollegiet i Ørestad, hvor 10 værelser er reserverede til unge med hjemløseproblematikker, som bor på kollegiet sammen med unge studerende.

Gennem samarbejder med forskellige organisationer, bl.a. et krisecenter og uddannelsesinstitutioner, opspores og anvises unge med forskellige udfordringer (herunder hjemløshed) til et værelse på kollegiet. Indsatsen har til formål at afprøve nye modeller for og metoder til at skabe integrerende fællesskaber til gavn for begge grupper af unge. Visionen bag Kollegiemodellen er, at unge hjemløse både finder fodfæste på et kollegie og profiterer af et hverdagsfællesskab med andre unge på tværs af erfaringer og social baggrund.

Kollegiemodellen er baseret på fire grundlæggende virksomme elementer, der realiseres i en helhedsorienteret indsats, som har til formål at øge de unges livsmestring og støtte dem i at etablere det liv, de ønsker sig:

1. Egen bolig, som den unge selv har ansvar for og kan disponere over
2. Dygtiggørelse, udvidelse af muligheder og følelse af empowerment og selvværd via uddannelse
3. Deltagelse i et socialt fællesskab med andre unge studerende på kollegiet
4. Social støtte til at mestre bolig og andre udfordringer i livet, f.eks. i forbindelse med studierne, det sociale fællesskab på kollegiet eller psykiske udfordringer¹.

De unge er tilknyttet en støtteperson, som hjælper dem med en række forskellige forhold: praktiske, juridiske, sociale, psykologiske osv. Støtten formidles på baggrund af fem guidende principper:

Narrativ og kommunikation	Støt de unge i at kommunikere med de andre kollegianere på en måde, der skaber gode betingelser for et ligeværdigt samvær.
Deltagelse i fællesarrangementer	Hjælp den unge med at kunne deltage i og få udbytte af fællesarrangementer med de andre kollegianere på etagen.
Fællesskabets forpligtelser	Hjælp den unge til at honorere fællesskabets skrevne og uskrevne forpligtelser.
Indhold i livet uden for kollegiet	Støt den unge i livet uden for kollegiet, så han eller hun får andre fællesskaber, mening med tilværelsen og (hverdags)erfaringer, som kan bringes i spil i samværet med de andre kollegianere.
Tillid, fortrolighed og tryghed	Skab en relation til den unge, som er kendetegnet ved tillid, fortrolighed og tryghed.

¹ Indsatsen har flere elementer til fælles med Housing First, men adskiller sig herfra qua det eksplicite og tungtvejende fokus på uddannelse og fællesskab samt gennem omfanget og karakteren af den sociale støtte.

Støttepersonen er således en *individuel* støtteperson for alle de unge med hjemløsebaggrund, ligesom hun hjælper dem med at finde deres veje ind i *fællesskabet* på kollegiet.

Projektet har indtil medio 2023 været i en udviklingsfase, hvor man særligt havde fokus på at udvikle styrende principper for den sociale indsats og på at finde frem til den rette målgruppe. Fra medio 2023 overgik indsatsen til en afprøvningsfase, som løb frem til medio 2024, hvor model, metoder og principper blev afprøvet.

Denne evaluering er en principfokuseret evaluering, som undersøger de unges udbytte af at flytte ind på og bo i kollegiet, og hvordan fællesskabet og de styrende principper er med til at understøtte dette.

Evalueringen søger således at besvare følgende spørgsmål:

1. Hvad får de unge ud af at bo på kollegiet?
2. Hvilke forhold muliggør, at de unge får udbytte af at bo på kollegiet?

Evalueringen er baseret på interviews med de unge med hjemløsebaggrund, observationer og deltagelse i fælles arrangementer samt uformelle og ustrukturerede samtaler. Ligeledes er der gennemført flere interviews med støtte medarbejderen foruden månedlige statusmøder med projektledelse og støtte medarbejder. Projektet – og de unge – er således blevet fulgt i ca. et år på forskellig vis, hvorved evaluator har erhvervet sig et indgående kendskab til de unge, til støtte medarbejderen og hendes indsats samt til projektledelsen.

LÆSEVEJLEDNING

Efter de indledende afsnit følger evalueringens konklusioner. Konklusionerne har primært fokus på at fremdrage de unges udbytte af indsatsen, men opsummerer også de virksomme forhold i indsatsens principper.

Herefter kommer et afsnit om Kollegiemodellens metode og indhold, som primært har til formål at introducere læseren til indsatsen og metoden.

I forlængelse af dette følger et afsnit om de unges karakteristika, herunder en analyse af, for hvem indsatsen er virkningsfuld.

Herefter afrapporteres indsatsens virkemidler og principper. Dette afsnit, som udgør kernen af evalueringen, er opdelt efter de fem styrende principper for indsatsen. Hvert underafsnit undersøger dels, hvordan princippet realiseres i konkrete handlinger, dels hvordan disse handlinger påvirker de unge. Afslutningsvis i dette afsnit foreslås et sjette styrende princip.

I det efterfølgende afsnit er der fokus på de unges udbytte. Afsnittet indledes med en diskussion baseret på de unges egne vurderinger af, hvad der ville være sket i deres liv, hvis de ikke var kommet med i indsatsen. Herefter analyseres de unges udbytte ift. bolig, stabilitet og uddannelse. Dette afsnit afsluttes med en beskrivelse af de unges forandringer, hvad angår selvtillid, modstandsdygtighed og drømme,

Om anonymitet og formidling

Denne evaluering fokuserer på seks unge, som har boet i kortere eller længere tid på Bikuben Kollegiet på Amager. Af hensyn til de unges anonymitet er det meget begrænset, hvor mange detaljer om deres liv denne rapport kan indeholde. Tærsklen for personhenførbare informationer er, at deres naboer skal kunne læse teksten uden at kunne genkende nogle af de unge i projektet. Det betyder, at evalueringen er nødt til at holde sig til meget overordnede beskrivelser af deres karakteristika og udfordringer, og at citater fra de unge kan være omskrevet, så uvæsentlige detaljer er ændret. F.eks. vil rapporten ikke kunne beskrive konkrete hændelser, diagnoser eller traumer, uden at det vil være tydeligt, hvilken ung casen drejer sig om. I et formidlingsperspektiv er dette en udfordring, da det er gennem konkrete, praksisnære eksempler, at læseren virkelig kan forstå og mærke en indsats og deltagernes udbytte. Men anonymiteten har højere prioritet end formidlingsvenligheden.

KONKLUSIONER

Evalueringen har undersøgt de unges udbytte af indsatsen samt virkningen af de styrende principper. Konklusionerne på de to analytiske områder opstilles hver for sig herunder.

De unges udbytte

Evalueringen viser, at Kollegiemodellen i sin nuværende form visiterer og har indsatser for en målgruppe, der har gavn af indsatsen, og som typisk ikke er berettiget til offentlig hjælp til bolig eller social støtte. Det er en analytisk pointe i sig selv, at unge, som har alvorlige sociale og psykiske problemer, kan falde imellem to stole; de har store problemer, som de ikke kan klare selv, og intet eller meget begrænset netværk og relationer, som kan hjælpe dem – men de er for velfungerende til at få hjælp fra det offentlige. På den måde er indsatsen både intervenerende og forebyggende, eftersom den hjælper en målgruppe, der uden hjælp vil være i overhængende risiko for yderligere social deroute.

Evalueringen viser, at anvisning til kollegiet, fællesskabet med de andre unge og den medfølgende sociale støtte har bremset en negativ proces og medført en positiv udvikling på flere områder i de unges liv.

- Først og fremmest har indsatsen medført, at seks hjemløse unge har fået en permanent bolig, hvorved deres hjemløshed er ophørt. Den medfølgende sociale støtte har betydet, at de alle har været i stand til at beholde boligen, og at de trives på kollegiet. Indsatsen har også medført, at samtlige unge er startet på eller fortsat med uddannelser, som de trives i, er motiverede for, engagerer sig i og har succes med. Der er ikke fundet tegn på, at de unge ikke vil være i stand til at beholde boligen og gennemføre deres uddannelser. Flere har mere eller mindre konkrete planer om at fortsætte deres uddannelse på et højere niveau.
- De unge kommer fra kaotiske liv med traumer og psykiske udfordringer, men indsatsen har skabt en ro og stabilitet, som gør, at de har overskud til at passe deres uddannelser, engagere sig i fællesskabet på kollegiet og opsøge behandling for deres psykiske udfordringer. De oplever, at deres liv er på rette vej, og fortæller, at de kan se en lys fremtid for sig.
- Evalueringen viser også, at de unge har meget travle liv, og at de er nødt til at arbejde meget for at kunne betale de faste udgifter. Travlheden og muligheden for stress udgør en risiko for de unges fastholdelse i en god udvikling, og det er et opmærksomhedspunkt for den sociale støttemedarbejder. Det er imidlertid et forhold, som det er vanskeligt at gøre noget ved uden at tilføre flere midler til indsatsen, f.eks. i form af lavere husleje.
- Evalueringen viser, at de unges livsmestring øges på en række centrale områder, herunder håndtering af psykiske udfordringer og grænsesætning, og at de får øget selvtillid og modstandskraft og tør drømme om et godt liv. Drømme, som i øvrigt forekommer ganske realistiske, hvis den gode udvikling fortsætter.
- Desuden viser evalueringen, at de unge overvejende er glade for og har gavn af fællesskabet på kollegiet, særligt det nære fællesskab på deres respektive etager. Fællesskabet kan også ind imellem blive for meget og for krævende, navnlig det store fællesskab på tværs af etagerne, men også det nære fællesskab, hvis den unge er i en dårlig periode.

Virkning af de styrende principper

De styrende principper for den sociale støtte fremstår også som relevante og virkningsfulde, navnlig principperne om narrativ, fællesskab og tillid. Enkelte principper er mindre relevante for den konkrete sammensætning af unge, men kunne være relevante, hvis unge med andre udfordringer var blevet visiteret til indsatsen. Evalueringen finder desuden et sjette princip, der omhandler konkret og praktisk hjælp, herunder til at navigere i det etablerede hjælpesystem for f.eks. at finde (psykologisk) behandling.

- Princippet om narrativer og kommunikation er meget relevant og nyttigt. Støttemedarbejderen hjælper den unge til at overveje og planlægge konkrete handlinger for, hvordan den unge vil præsentere sig for de andre beboere – både ved indflytning og i et længere perspektiv. De unge fortæller, at de oplever at kunne starte på ny og iscenesætte sig selv på en empowering måde, som giver dem mulighed for at komme ind i fællesskabet og få udbytte af det.
- Princippet om at støtte de unge i at deltage i fællesarrangementer virker ved at give dem mulighed for at styrke deres sociale kompetencer og føle sig som en del af fællesskabet. Dette resulterer i øget selvtillid og en fornemmelse af tilhørsforhold, som de tydeligt drager nytte af. Støttemedarbejderen anvender en række forskellige tiltag for at sikre, at den unge kan deltage i fællesarrangementer. Det har også vist sig, at det kræver en aktiv indsats at støtte de unge til at forvalte deres energi og engagement i fællesskabet, da de kan have svært ved at sætte personlige og sociale grænser for, hvor meget de synes, at de bør deltage i dette. De unge lever endog meget travle liv, og støttemedarbejderen hjælper dem med at administrere og afhjælpe deres stress.
- Princippet om at støtte de unge i at leve op til fællesskabets forpligtelser synes mindre relevant for denne gruppe sammenlignet med dem, der deltog i udviklingsprojektet. Enkelte unge har oplevet udfordringer med at navigere i de sociale koder og forventninger, der er knyttet til fællesskabets forpligtelser. Her har det været støttemedarbejderens opgave at hjælpe dem i forhold til disse forventninger, hvilket har krævet en mere målrettet indsats. Princippet synes imidlertid stadig at have relevans, da mange af de unge befinder sig i en livsproces, hvor de er ved at lære sig selv og deres relationer til andre at kende. De er i gang med at udforske, hvordan man navigerer i sociale fællesskaber og forpligtelser, hvilket gør princippet om fællesskabets forpligtelser vigtigt, selvom det kan virke mindre relevant for denne gruppe.
- Princippet om at støtte de unge i at skabe et indholdsrigt liv uden for kollegiet forekommer ligeledes mindre relevant for denne gruppe af unge. De fleste har allerede et aktivt socialt liv med studier, arbejde, venner og i mange tilfælde også en vis grad af familiekontakt. I stedet bliver det mere relevant at hjælpe dem med at finde en balance, så de ikke bruger for meget energi på aktiviteter uden for kollegiet og deres studier. Et vigtigt fokus bliver derfor at støtte dem i at begrænse omfanget af eksempelvis studiearbejde og finde en sund balance mellem deres engagement i forskellige aspekter af deres liv.
- Princippet om at skabe tillid mellem den enkelte unge og støttemedarbejderen er afgørende for hele indsatsen. De unge ser støttemedarbejderen som en central person i deres liv, og de fleste føler, at de kan dele både store og små begivenheder og tanker med hende. Denne tillid og tryghed danner fundamentet for det arbejde, støttemedarbejderen udfører. Det er netop denne stærke relation, der muliggør en åben og ærlig dialog, hvor de unge føler sig set og forstået, hvilket er essentielt for deres personlige udvikling og

trivsel. Det er vanskeligt at overvurdere betydningen af dette princip. Tillid er ikke blot en forudsætning for den unge til at åbne op, men det er også den bærende kraft i samarbejdet mellem støtte medarbejderen og de unge. Når de føler sig trygge og værdsatte, bliver det muligt at arbejde med mere komplekse problemstillinger, som ellers ville være svære at adressere. Denne relationelle basis styrker også de unges følelse af støtte og omsorg, hvilket har en positiv indvirkning på deres selvværd og tro på egne evner.

- Evalueringen finder desuden et sjette princip, der ser ud til at være afgørende for de unges udbytte af kollegieindsatsen. Dette princip handler om støtte i praktiske gøremål samt hjælp til at finde den rette behandling. De unge står ofte over for meget konkrete og praktiske udfordringer, såsom manglende møbler til deres værelser, en cykel til daglig transport eller lignende. Samtidig har mange af dem psykiske lidelser, der ikke tidligere er blevet adresseret eller behandlet. Støtte medarbejderen spiller derfor en central rolle i at bygge bro til den nødvendige behandling og i at hjælpe de unge med at komme i kontakt med de rette mennesker, uanset om det handler om psykologisk-psykiatrisk behandling eller om praktiske problemstillinger. Denne hjælp kan være afgørende for de unges trivsel og evne til at skabe stabilitet i deres hverdag. Evalueringen viser, at denne form for hjælp fra støtte medarbejderen bliver stadig mere nødvendig, jo længere tid de unge har boet på kollegiet. I starten er det primært basale behov som et sted at bo og støtte til at gennemføre deres uddannelse, der er afgørende for deres trivsel. Men efterhånden som de får mere ro på sig selv og lærer sig selv bedre at kende, opstår der et stigende behov for dybere psykologisk arbejde og behandling. Denne udvikling understreger støtte medarbejderens vigtige rolle i at støtte dem i at tackle mere komplekse psykologiske udfordringer, efterhånden som de bliver klar til det.

KOLLEGIEMODELLEN

Kollegiemodellen er en social indsats, der tilbyder unge med hjemløsebaggrund en stabil bolig og social støtte på Bikubens kollegie på Amager.

Visitationen til Kollegiemodellen foregår via et tæt samarbejde mellem støtte medarbejderen og forskellige uddannelsesinstitutioner og sociale organisationer, der har kontakt til udsatte unge, herunder skoler og krisecentre. Tidligere foregik visitationen i samarbejde med Københavns Kommunes hjemløseenhed, men det viste sig, at de unge, der blev henvist, ofte havde komplekse problemstillinger, som ikke var forenelige med Kollegiemodellens metoder. Den nuværende visitation fokuserer derfor på unge, der har potentiale til at kunne indgå i kollegiets sociale fællesskab og blive uddannelsesaktive inden for et halvt år. Støtte medarbejderen indgår ved visitationen i en dialog med den unge for at sikre, at vedkommende forstår og er villig til at opfylde de krav, der stilles, herunder uddannelsesaktivitet og deltagelse i kollegiets fællesskab. Flere unge, som har fået tilbudt et værelse, har takket nej på grund af kravet om aktiv deltagelse i fællesskabet på kollegiet.

Kriterierne for visitering til Kollegiemodellen er følgende:

- Akut behov for bolig. Den unge er hjemløs eller funktionelt hjemløs, og boligsituationen påvirker den pågældende negativt, f.eks. ved at være en hindring for studieaktivitet.
- Andre problemer end hjemløshed. Den unge mangler ikke blot en bolig, men har andre problemer, såsom traumer og psykiske udfordringer.
- Studieaktiv eller egnet til at studere. Den unge er tilknyttet et studie eller har potentiale for og ønsker om at påbegynde et studie.
- Fællesskabs-mindet. Den unge har lyst til at være en del af et fællesskab på kollegiet, og det er realistisk, at den pågældende kan bidrage aktivt til fællesskabet og få udbytte af det.
- Modtagelig for hjælp og støtte. Den unge oplever et behov for hjælp og er villig til at tage imod råd, vejledning og støtte.
- Ikke for store problemer. Dette kriterium er vanskeligt at præcisere, men dækker over, at den unges udfordringer skal være nogle, som Kollegiemodellen kan rumme – i forhold til både fællesskabet og den sociale støttepersons kompetencer og muligheder. Omfattende misbrug, svære psykiske lidelser, udadreagerende adfærd, eller problemer, som kræver specialiseret hjælp, kan medføre, at den unge ikke kan varetage egen bolig, studier eller deltage i fællesskabet og at den sociale støtte ikke kan hjælpe den pågældende.

Når de unge træder ind i projektet, får de tilbudt et værelse på kollegiet på lige fod med de andre beboere. Det vil sige, at der tegnes en normal lejekontrakt mellem den unge og boligadministrator på helt almindelige vilkår. Det er den unges bolig, de betaler fuld pris og får ikke nogen særlig økonomisk eller praktisk støtte, ud over hjælpen fra støtte medarbejderen. Når og hvis projektet på et tidspunkt afsluttes, eller hvis den unge træder ud af projektet, så fortsætter lejekontrakten uændret. Eneste krav er, at den unge skal overholde ordensregler, betale husleje og være studieaktiv – fuldkommen som de øvrige beboere.

Støttemedarbejderen spiller en helt central rolle i Kollegiemodellen. Hun har en socialfaglig baggrund og har erfaring fra KBH+, hvor man i en årrække har arbejdet med målgrupper, som har mange fællestræk med de unge i Kollegiemodellen. Hun har også været central for udviklingen af de principper, som modellen bygger på, og som guider hendes indsats over for de unge. Principperne er således ikke kun præskriptive for hendes arbejde, men i høj grad også en tydeliggørelse af den måde hun allerede arbejder på. Principperne behandles i de følgende afsnit.

De unge har travle hverdage og har ofte kun tid til at mødes med støttepersonen uden for normal arbejdstid, hvilket kræver en særlig fleksibilitet fra medarbejderens side med hensyn til aftaler, ligesom telefonen er åben for opringninger og sms'er i aften timerne. Støttepersonen bor heldigvis i nærheden af kollegiet og kan derfor tage derhen flere gange om dagen – eller om aftenen – når de unge har behov og tid.

Støtten gives primært gennem individuelle samtaler, hvor de unge får hjælp til at håndtere personlige og praktiske udfordringer som f.eks. budgettering, tidsstyring og balance mellem studier og fritid. Denne fleksible og kontinuerlige støtte er afgørende for mange af de unge, der deltager i Kollegiemodellen, og er med til at sikre, at de kan opretholde deres uddannelsesaktivitet og engagere sig i kollegiets fællesskab. Størstedelen af dem har behandlingskrævende psykiske og/eller fysiske udfordringer, og støttepersonen har en vigtig opgave i at bygge bro til behandlingstilbud og finde kreative løsninger på evt. betaling af private tilbud.

Et vigtigt aspekt af Kollegiemodellen er det sociale fællesskab på kollegiet. Kollegiet er opdelt i fem etager, hvor beboerne deles om køkkenfaciliteter. Hver etage har en forskellig dynamik; nogle er mere sociale og festlige, mens andre er mere tilbagetrukne. De unge, der indgår i Kollegiemodellen, forventes at deltage aktivt i fællesskabet, da det sociale aspekt er en vigtig faktor i indsatsen.

MÅLGRUPPEN

Denne evaluering har fokus på Kollegiemodellens indsats fra medio 2023 til medio 2024. Kollegiemodellen har eksisteret siden 2022 som udviklingsprojekt, og i sommeren 2023 blev dens endelige format fastlagt på baggrund af erfaringerne fra udviklingsperioden. Der blev foretaget en række justeringer og forbedringer, men en særlig tydelig forskel mellem udviklings- og den efterfølgende afprøvningsperiode er karakteristikken af de unge, som bliver anvist til indsatsen.

I udviklingsperioden blev der anvist unge med store sociale og psykiske udfordringer, bl.a. via et samarbejde med Københavns Kommunes hjemløseenhed. Erfaringerne med denne målgruppe var, at de unge kun i begrænset omfang havde udbytte af at bo på kollegiet. De havde tendens til at isolere sig på værelserne, de havde vanskeligt ved at overholde husreglerne, og de havde ikke positivt udbytte af fællesskabet med de andre kollegianere. Ligeledes havde de svært ved at leve op til kravet om uddannelse, og den sociale støttemedarbejder havde udfordringer med at tilbyde den rette hjælp til dem, som i høj grad havde behov for en specialiseret bistand, f.eks. psykiatrisk eller socialt, og i nogle tilfælde endvidere et misbrug. De anviste unge fik dermed ikke noget særligt udbytte af indsatsen, og projektledelsen vurderede, at målgruppen burde justeres.

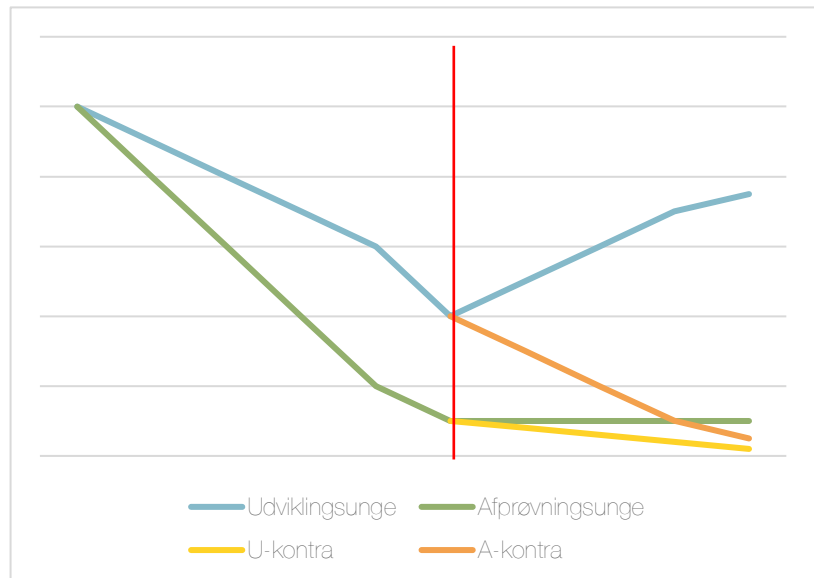
I afprøvningsfasen besluttede projektledelsen derfor at anvise en målgruppe, som man vurderede ville passe bedre til modellen, og som ville få et større udbytte. Man begyndte således medio 2023 at anvise unge, som umiddelbart havde færre – eller i hvert fald andre typer af – udfordringer, der ikke i lige så høj grad stod i vejen for de elementer, som man tænkte var virksomme i Kollegiemodellen. De unge, der blev anvist i sommeren og efteråret 2023, var derfor personer, som i højere grad kunne passe et studie, overholde ordensregler og indgå i sociale relationer, og som var i målgruppen for den hjælp, som projektets sociale støtte kunne tilbyde.

Det har været en tilbagevendende diskussion i løbet af afprøvningsprojektet, om disse unge var for velfungerende. Om de havde for få eller for små udfordringer til, at en indsats over for dem var nødvendig, gavnlig og kunne retfærdiggøres. Var de i bund og grund blot helt almindelige unge, der, som mange af deres jævnaldrende eller medstuderende, havde svært ved at finde en bolig i København? Efter udviklingsfasen stod det klart, hvornår en ung havde for mange udfordringer til Kollegiemodellen – men hvornår havde man for få til, at en særindsats kunne retfærdiggøres?

Evalueringen har fulgt de anviste unge i en længere periode – fem af dem i knap et år – og evaluator er kommet til at lære dem godt at kende og har fået detaljeret kendskab til deres baggrund og historier. Selvom disse historier, af hensyn til anonymiteten, ikke her afdækkes i detaljer, er det imidlertid klart, at deltagerne i projektet ikke er 'helt almindelige unge', som blot har svært ved at finde en billig bolig. De seks unge, som er blevet fulgt tættest i evalueringen, har oplevet væsentlig større udfordringer end den gennemsnitlige unge, eksempelvis i form af svigt, traumer, overgreb, hjemløshed, psykisk sygdom mm. Det, der bl.a. kendetegnede de unge fra udviklingsprojektet, var, at de havde så mange udfordringer, at de billedligt talt havde 'ramt bunden' og var berettiget til støtte fra kommunen. De unge fra afprøvningsprojektet var ved indskrivningen i højere grad 'på kanten af afgrunden' – men var endnu ikke faldet ud over. De havde alle et sted at sove, da de blev anvist til kollegiet, og selvom de ikke havde det godt, kæmpede de stadig for at få et bedre liv. Når man hører deres historier, får man indtryk af, at det hele var lige ved at gå galt; at de kun hang i med fingerspidserne – og at det ikke var holdbart. Adspurgt om, hvordan deres situation ville have været, hvis de ikke var kommet med i Kollegiemodellen, svarer de alle med en variation af 'det tør jeg slet ikke tænke på....'

Ikke god...'. De fortæller om hjemløshed eller uholdbare bolisituationer, om kaos i livet, dårlig trivsel, voldelige relationer, angst og depression, og om, at de ikke kunne opretholde studier eller jobs. Deres problemer var store, og selvom de havde steder at sove, var disse midlertidige. De havde ikke en plan B for, hvad der skulle ske, når det blev for koldt til at sove i bilen, når forældre eller venner ikke længere kunne have dem sovende på sofaen, eller når krisecentret ikke længere kunne tilbyde et værelse.

Figuren her til højre forsøger at illustrere forskellen mellem de to grupper af unge. Den blå linje repræsenterer de unge fra udviklingsprojektet og viser, at de har oplevet gradvist af få det værre og værre, indtil de, ved den røde streg, blev anvist til Kollegiemodellen. Herefter bremses forværringen. Den gule linje (U-kontra) illustrerer et kontrafaktisk alternativ, hvor forværringen ville være fortsat, hvis de ikke var blevet anvist. Den grønne linje repræsenterer de unge fra afprøvningsprojektet og viser en lignende nedadgående udvikling, som dog ikke er lige så negativ som hos de unge fra udviklingsprojektet, og som stiger efter igangsættelse af indsatsen. Den orange linje (A-kontra) repræsenterer et kontrafaktisk alternativ, hvor forværringen ville være fortsat, hvis de ikke var blevet anvist til kollegiet.

Hensigten med figuren er at illustrere, hvordan indsatsen har stoppet en negativ udvikling hos de unge fra afprøvningsprojektet, og at det har været afgørende for virkningen, at den blev iværksat på et tidspunkt, hvor de ikke endnu havde 'ramt bunden' – og således stadig var i stand til at få udbytte af indsatsen. Den viser også, hvorfor ændringen af målgruppen fra udviklings- til afprøvningsprojektet var meningsfuld; de midler og virksomme mekanismer, indsatsen har til rådighed, virker bedst for en målgruppe, som – i mangel på et godt udtryk – er bedre fungerende. Indsatsen er således bedst egnet til at vende en nedadgående udvikling, inden det er gået for galt – ikke til at hjælpe unge, for hvem det allerede er gået meget galt.

Hvem er de unge i afprøvningsindsatsen?

I 7 af de 10 værelser, som er afsat til projektet, bor der på skrivende tidspunkt (sommer 2024) anviste unge. Kun seks af disse indgår i evalueringen, da den syvende er en ung fra udviklingsprojektet, som stadig bor på kollegiet, men ikke kan blive boede på grund af manglende tilknytning til en uddannelse. Yderligere to er på nuværende tidspunkt i en proces, som formentlig resulterer i en indflytning. Der har været flere kandidater til de ledige pladser, men nogle af disse har ikke matchet projektets kriterier for indflytning. Her har det især været de unges vilje og overskud til at deltage i fællesskabet, der har været udslagsgivende for, at projektet og den unge sammen har indset, at der ikke var tale om et godt match.

De seks unge, som indgår i denne evaluering, er alle kvinder i starten af tyverne, og de er alle studieaktive inden for en bred vifte af uddannelser. Nogle studerer akademiske fag på universitetet, andre uddanner sig til et håndværk og nogle til servicefag. Fælles for dem alle er, at de tager deres uddannelser seriøst og ikke kun studerer, fordi det er påkrævet for at have en bolig på kollegiet.

De unge i projektet kendetegnes af, at selvom de kæmper med alvorlige livsudfordringer, så fremstår de upåfaldende og ligner og opfører sig som deres jævnaldrende. Hvis man besøger kollegiet, vil man ikke kunne gætte, hvem af de unge der er en del af projektet, og hvem der er almindelige kollegianere. Selv de andre kollegianere ved ikke, hvem der er i projektet, hvis de ikke har fået det fortalt. På alle måder fremstår deltagerne i projektet som 'ganske almindelige' unge. En af årsagerne er, at deres problemer endnu ikke er blevet så store, at de unge er blevet væltet af dem. De kan stadig i vidt omfang opretholde et relativt normalt liv – med udsving, som andre unge også har – hvilket også prioriteres i anvisningskriterierne.

En anden årsag er, at de seks unge, som evalueringen tager udgangspunkt i, hele deres liv har været vant til at bide tænderne sammen og kæmpe. De er i stand til at ignorere dårligdomme, problemer, udfordringer og modgang – og stadig knokle på. Det indgår ikke i visitationskriterierne, men kendetegner disse unge. En positiv konsekvens er, at de relativt let kan passe ind i fællesskabet sammen med de andre. På den negative side kan omgivelserne let komme til at overse eller ignorere, at de har reelle udfordringer og til tider kan have behov for ekstra hjælp eller hensyntagen. De unges historier er således fulde af eksempler på, at de ikke har fået hjælp, når de havde brug for den – netop fordi de godt har kunnet 'tage sig sammen' og klare sig igennem deres udfordringer her og nu. Mange af de unge er på den måde gået under radaren på det offentlige hjælpesystem, fordi de ikke har haft det dårligt nok, samtidig med at deres problemer langsomt er blevet mere og mere alvorlige. For størstedelen af de unge er kollegieprojektet første gang, nogen ser på alle deres udfordringer og på, hvordan de internt hænger sammen med hinanden – og giver dem den hjælp, de har behov for. De har været vant til at møde et system, som i bedste fald har behandlet deres udfordringer overfladisk og fragmenteret. Har du traumer? Så har du ret til 10 timers psykolog. Er du hjemløs? Så viser vi dig, hvor du kan skrive dig på venteliste til en bolig, som måske er ledig om 5 år. Har du problemer med at koncentrere dig i skolen? Så kan du få lov til at have mere fravær. Har du angst? Her er en recept på medicin. De oplever, at ingen har set dem i øjnene og sagt, 'lad os se på, hvorfor dit liv ikke går, som du havde håbet på, og finde ud af, hvad der kan gøres for at lave om på det'.

Den tilgang har betydet, at de unge inden kollegieprojektet har håndteret deres problemer selv, uden at få hjælp til varige, effektive og sammenhængende løsninger. De fortæller næsten enstemmigt, at støttemedarbejderen i kollegieprojektet er den første hjælpeperson, de har mødt, som ser hele deres liv og alle deres udfordringer i sammenhæng, og som forsøger at bistå dem hele vejen rundt med at finde bæredygtige og langsigtede løsninger. De unge falder imidlertid stadig imellem to stole; de har for mange udfordringer til at leve et liv uden støtte, hjælp og behandling, men har meget svært ved at få den hjælp, de har behov for fra det offentlige. Forskellen er dog (og den er betydningsfuld for de unge), at de nu har den sociale støttemedarbejder fra Kollegiemodellen til at hjælpe dem. Men det kræver en massiv og fortløbende indsats.

Selvom de unge har vidt forskellige historier, har de nogle fællestræk:

- De har været funktionelle eller egentligt hjemløse. Én sov i sin bil, en anden på sofaen hos forskellige venner, og flere kom fra et krisecenter. Ingen havde umiddelbar udsigt til en bolig, de kunne betale, og de havde ingen backup-planer.

- Flere af de unge fortæller om, at de for relativt nylig (1-2 år) har taget nogle skelsættende valg for at komme ud af uholdbare og alvorlige situationer. De har været i en form for chok eller krise lige siden, hvor hverdagen har handlet om at håndtere kriser og andre følgevirkninger, som disse valg har medført, og de beskriver, hvordan de ikke kunne tænke mere end et par dage frem i tiden.
- Flere af de unge har alvorlige, behandlingskrævende psykiske problemer, f.eks. bogstavsdiagnoser eller traumer, som inden anvisningen enten ikke var anerkendt, udredt eller behandlet, og som forhindrede dem i at leve det liv, de ønskede.
- Deres tilværelse var præget af store og alvorlige udfordringer, og de havde ikke overskud til at få et overblik over eller at arbejde på at løse dem. Boligproblemet var blot ét ud af flere, men for nogle har det været det mest presserende og tydelige, selvom der bagved f.eks. har ligget ubehandlede traumer.
- De er alle 'gået under radaren' i længere tid med hensyn til at få hjælp fra det offentlige, da de på overfladen virker for ressourcestærke og velfungerende. De har også kun i begrænset grad haft andre mennesker i deres liv, som kunne hjælpe dem. På den måde er de faldet mellem to stole.
- De havde ikke fået den hjælp, de havde brug for, og vidste ikke, hvordan de kunne få den, eller om de havde ret til den. De havde heller ikke nogen til at hjælpe sig med at finde ud af, om eller hvordan de kunne få hjælp.
- Følgeproblemerne var begyndt at trænge sig på. En uholdbar boligsituation og manglende hjælp og stress begyndte at gå ud over studier og arbejde. De unge fortæller, at de ikke havde kunnet vedligeholde eller starte deres studier, hvis de ikke var kommet med i projektet.

PRINCIPPER OG VIRKNING

I KBH+ har man siden 2020 baseret de sociale indsatser på et amerikansk, principbaseret socialpædagogisk framework, Developmental Relationship Framework (DRF) – på dansk ‘udviklende relationer’ – der har udgjort den analytiske basis for udviklingen af Kollegiemodellens principper. De fem principper er illustreret i figuren til højre.

DRF er baseret på erfaringer med, at når et ungt menneske bliver mødt med udviklende relationer, vil det udvikle sig i en positiv retning imod en større grad af livsmestring. Omfattende undersøgelser fra Search Institute har således vist, at jo flere og stærkere udviklende relationer et ungt menneske har på kritiske tidspunkter i sin udvikling, jo større livsmestring og trivsel og jo mindre risikoadfærd². Tabellen herunder giver et overblik over de resultater, der er forskningsmæssigt belæg for at sammenkæde med tilstedeværelsen af udviklende relationer.

Uddannelse	Socio-emotionelle kompetencer	Andre indikatorer på trivsel
Motivation for skole, bedre karakterer	Selvbevidsthed, selvkontrol, ansvarlige beslutninger, social bevidsthed, sociale færdigheder	Sætte og stræbe efter mål, identifikation af interesser
Motivation til at lære	Interesse i andre	Tidsplanlægning, lære af fejl, selvtillid, meninger og fremtidsorientering
Gøre en indsats	Modstand imod diskrimination	Følelse af sikkerhed og retfærdighed i skolen
Følelse af at høre til i en skole	Socialt ansvar, samarbejde, kommunikation	Mening med livet
Oplevelse af, at undervisningen er relevant	Evne til at lytte, empati	Åbenhed over for udfordringer
Interesse for indhold i undervisningen	Regulering af følelser	Planlægningskompetencer
Selvtillid		Ledelse, offentlig tale og innovation
Evne til at tænke kritisk		

² Scales, P. C., Roehlkepartain, E. C., & Houlberg, B. J. (2022). The elements of Developmental Relationships: A review of selected research underlying the framework. Minneapolis: Search Institute. www.searchinstitute.org

Kollegiemodellen og den sociale støtte, som gives til de unge, er baseret på fem bærende principper, som blev afprøvet og finpudset under udviklingsfasen. Principperne er udviklet på baggrund af de erfaringer, som KBH+ har med at støtte unge med forskellige udfordringer via DRF. De er således blevet videreudviklede og tilpassede til Kollegiemodellen gennem konkret afprøvning. Hermed er der mange fællesnævner mellem DRF og Kollegiemodellens principper, ligesom den socialfaglige støtteperson, som har støttet de unge i Kollegiemodellen, også har erfaring med og trækker på den grundlæggende tænkning, der ligger i DRF.

En principfokuseret indsats indebærer, at medarbejderen arbejder reflektivt ud fra de grundlæggende principper, således at indsatsen tager højde for kontekster rundt om den unge og medarbejderen. Det kan være den unges situation, baggrund, motivation, livsomstændigheder, medarbejderens baggrund, faglighed, personlighed, indsatsens mål, midler og begrænsninger mm. Indsatser baseret på det samme princip kan således være vidt forskellige i den konkrete udmøntning af handlinger, selvom de stadig har princippet til fælles.

Når principperne realiseres ud fra de unges konkrete behov og situation, medfører det endvidere, at den sociale støtteperson ikke nødvendigvis arbejder med alle principperne med alle de unge. Nogle har f.eks. ingen udfordringer med at leve op til fællesskabets forpligtelser eller med at skabe et liv uden for kollegiet, mens andre har størst hjælpebehov ift. at fortælle de andre kollegianere om dem selv og deres situation.

Kollegiemodellens principper er formuleret som imperativer, der skal være styrende for den hjælp, støttepersonen giver de unge. Projektledelse, støtteperson og evaluator har udviklet principperne ud fra de retningslinjer om udarbejdelse af principper (GUIDE), som er at finde i Michael Quinn Patton's *Principles Focused Evaluation*.

I de følgende afsnit gennemgås de fem principper med eksempler på, hvordan støttepersonen realiserer dem i arbejdet med de unge, og hvad de unge får ud af den hjælpe og støtte, som realiseres på baggrund af princippet.

- **PRINCIP 1: NARRATIV OG KOMMUNIKATION**

Støt de unge i at kommunikere med de andre kollegianere på en måde, der skaber gode betingelser for et ligeværdigt samvær.

- **PRINCIP 2: DELTAGELSE I FÆLLESARRANGEMENTER**

Hjælp den unge med at kunne deltage i og få udbytte af fællesarrangementer med de andre kollegianere på etagen.

- **PRINCIP 3: FÆLLESSKABETS FORPLIGTELSE**

Hjælp den unge til at honorere fællesskabets skrevne og uskrevne forpligtelser.

- **PRINCIP 4: INDHOLD I LIVET UDEN FOR KOLLEGIET**

Støt den unge i livet uden for kollegiet, så de får andre fællesskaber, mening med livet og (hverdags)erfaringer, som kan bringes i spil i samværet med de andre kollegianere.

- **PRINCIP 5: TILLID, FORTROLIGHED OG TRYGHED**

Skab en relation til den unge, som er kendetegnet ved tillid, fortrolighed og tryghed.

Princip 1: narrativ og kommunikation

Støt de unge i at kommunikere med de andre kollegianere på en måde, der skaber gode betingelser for et ligeværdigt samvær.

- Træn de unge i at være bevidste om, hvordan de fortæller om dem selv til de andre kollegianere, og hvornår og på hvilken måde det er mest hensigtsmæssigt at fortælle om hhv. udfordringer eller positive interesser.
- Hjælp den unge til at se, at han/hun er mere og andet end sin sociale anamnese – at han/hun også er et helt menneske, som ikke kun defineres af hans/hendes udfordringer.
- Støt den unge i at se de steder, hvor han/hun har noget til fælles med de andre kollegianere i stedet for at fokusere på, hvordan han/hun er anderledes.
- Hjælp den unge til at indgå i et fællesskab med de andre kollegianere på en måde, hvor den unges problemer ikke fylder for meget – men hvor den unge stadig er autentisk over for sig selv.

- Træn en kort og positiv fortælling om den unge med den unge med fokus på interesser og andre positive træk.
- Hjælp den unge til at tænke over, hvornår den positive fortælling kan være gavnlig, og i hvilke situationer og relationer den unge vil føle sig tryk ved at dele mere udfordrende områder i livet med andre.
- Hjælp den unge til at finde ud af, hvornår og under hvilke omstændigheder det kan være en god ide eller nødvendigt at fortælle mere om sine udfordringer til de andre kollegianere.
- Reflekter løbende med den unge over de erfaringer han/hun gør sig med at fortælle om sig selv, og hvordan det påvirker hans/hendes mulighed for at indgå i fællesskabet.

Det første princip handler om den unges **narrativ og kommunikation** – om at støtte de unge i at kommunikere med de andre kollegianere på en måde, der skaber gode betingelser for et ligeværdigt samvær. Princippet kommer tydeligst til udtryk ved indflytningen på kollegiet, hvor der afholdes en fælles pizza-aften på etagen. Her faciliterer den sociale støtte medarbejder, at den nye beboer introduceres til etagen, og at alle fortæller lidt om sig selv. Målet er dels, at den nye unge skal lære de andre beboere at kende, dels at den pågældende får mulighed for selv at styre fortællingen om, hvem hun er, og hvad hun har med sig af bagage. Inden fællesspisningen taler støtte medarbejderen med den unge om, hvad hun har lyst til at fortælle om sig selv, og hvorvidt hun gerne vil have, at de andre beboere tager særligt hensyn til hende. En berettede således, at hun kom fra et krisecenter, og at hun ikke havde lyst til at gå i detaljer om, hvad der var sket, men gerne ville bede de andre om at huske at smække hoveddøren til etagen, så ingen kan komme ind uden en nøglebrik. En anden fortalte også, at hun havde været på krisecenter, og at de andre beboere var velkomne til at spørge hende om hendes oplevelser, hvis de ville vide noget om dem. Det var der imidlertid ingen, der gjorde, men hun var glad for, at hun ikke havde skjult sin historie, samtidig med at hun ikke var gået i detaljer.

Pointen med samtalen om, hvad den unge har lyst til at sige, er at sikre, at hun ikke kommer til at dele for personlige og følsomme detaljer, men stadig kan stå ved sin anderledes baggrund og sine udfordringer. Flere af de unge fortæller, at de har været glade for den støtte, da de tidligere har oplevet ikke at kunne stoppe, når de først har åbnet op.

En af de unge fortæller om sine erfaringer med at præsentere sig selv i en anden sammenhæng til nogen, hun skulle bo sammen med:

“Jeg fortalte hele min historie – om hvad der var sket og om alle mine sygdomme og udfordringer. Jeg kunne godt mærke, at folk så blev lidt berøringsangste og bagefter ikke rigtig vidste, hvad de skulle sige til mig. Jeg har jo vænnet mig til, at det er sådan her, men for andre kan det være ret voldsomt. Og det her var endda på et krisecenter, hvor folk også har været ude for lidt af hvert. Jeg har snakket med

[støttemedarbejderen] om, at jeg ikke behøver fortælle det hele, men bare det, der er vigtigt for dem at vide.”

De unge fortæller relativt enslydende historier om, hvordan støtten ift. narrativer har været meget anvendelig og har gjort, at de har fået mulighed for at starte på kollegiet med en fortælling, de selv vælger. De beskriver en form for empowerment, som ikke kun er i forhold til de andre kollegianere, men også for dem selv. Hvor de også kan begynde at omskrive den historie, de hele tiden genfortæller til sig selv. Én siger således;

“ Jeg har fortalt min historie så mange gange, at det nu mere begynder at blive en fortælling for mig, end noget jeg rent faktisk har oplevet. Her tror jeg ikke engang, at de andre [kollegianere] ved, at jeg har været på krisecenter, eller at jeg har nogle udfordringer.”

Den sociale støttemedarbejder og de unge fortæller, at samtalen om narrativer og om, hvor meget man røber for de andre, primært har været relevant ved indflytning. Herefter har de unge oplevet, at de bare har været en del af etagen, og at der ikke har været særligt fokus på deres baggrund.

Princip 2: deltagelse i fællesarrangementer

Det andet princip handler om **deltagelse i fællesarrangementer** – om at hjælpe den unge med at kunne deltage i og få udbytte af fællesarrangementer med de andre kollegianere på etagen. Konkret indebærer dette princip at bygge bro mellem de unge og de øvrige kollegianere, således at de får mest muligt ud af fællesskabet på etagen.

Støttemedarbejderen fortæller, at indsatsen afhænger meget af den enkelte unge og den etage, vedkommende bor på. Nogle etager er bedre til at tage imod nye end andre, og nogle unge har det bedre med sociale fællesskaber end andre, som kan være mere generte. Det betyder, at støttemedarbejderen i høj grad føler sig frem og hjælper, der hvor der er behov for det.

Ofte vil støttemedarbejderen forsøge at mødes med de unge ude i fællesrummene og have kage eller brød med og så invitere de andre beboere over, hvis de kommer gående forbi. Hun har også købt fælles kalendere til hver etage, hvor alle kan skrive fødselsdage og arrangementer på. Det medførte bl.a., at en af de andre kollegianere stod op før kl. 6 for at nå at lave et fødselsdagsarrangement for en af de unge, inden hun skulle af

Hjælp den unge med at kunne deltage i og få udbytte af fællesarrangementer med de andre kollegianere på etagen.

- Sikr, at den unge ikke forhindres i at deltage på grund af arrangementets pris (fx ved at betale for den unge eller for hele arrangementet).
- Sørg for, at den unge ikke forhindres i at deltage – eller får en dårlig oplevelse – fordi han/hun bliver ansvarlig for store opgaver i forbindelse med arrangementet (fx som at være ansvarlig for menu til fællesspisning).
- Undersøg behovet for social støtte i forbindelse med arrangementet (fx selv at deltage og agere buffer for den unge, tale arrangementet igennem inden osv.) – og tilbyd den unge den støtte.

sted på arbejde. Støttemedarbejderen arbejder også på fællesskabet via den unge selv og gennem støttende samtaler om, hvordan man f.eks. kan deltage mere perifert eller gå tidligt hjem, og at det også er o.k.

Overordnet set giver de unge udtryk for, at det daglige fællesskab på deres respektive etager betyder noget positivt for dem. Flere af dem har tidligere været meget ensomme, og de har haft behov for at være sammen med andre. En af de unge fortæller følgende:

“Det giver jo flere folk at sparre med i forhold til alting. Og så, ja, det skaber også ekstra hygge. Man kan aldrig få for meget hygge. Jeg føler også sådan, at når man har boet i en bil, så har man jo været meget alene. Og det føler jeg også lidt kan være meget ensomt. Så det er meget rart ikke bare at være ensom, så ved man altid, at der er nogen omkring en.”

En anden ung sætter disse ord på, hvad hun får ud af fællesskabet på etagen:

“I starten, så var jeg faktisk lidt nervøs for at flytte herind, for jeg tænkte sådan, altså, jeg kan da ikke selv. Jeg var faktisk meget usikker. Jeg tænkte sådan, altså, kommer jeg til at være meget alene? Men slet ikke, altså, jeg er slet ikke ensom. Jeg fandt ud af det, og jeg er blevet meget overrasket over, at jeg ikke føler mig alene. [...] Fordi selvom jeg bare sidder i køkkenet, så er der altid nogen at snakke med og sådan. Man kan bare sætte sig ud, der er altid nogen. Vi er ret gode til, på min etage, at lave noget sammen. Vi ser film, sådan cirka hver anden dag, og der er jo madgruppe to gange om ugen og sådan, og det er okay, hvis man ikke deltager, men man skal bare vide, at man har muligheden. Selvom de allerede er begyndt, så kan man bare godt komme ud og være med. Det synes jeg er meget fedt. [Fællesskabet] kan helt klart noget, i stedet for hvis jeg bare sad på et værelse uden nogen andre. Det ville jeg ikke rigtig kunne.”

En tredje fortæller om følgende episode:

“Bare her i går, da satte jeg mig herop, altså om aftenen, og folk sad og spiste, og så satte jeg mig op og sad og spiste. Og normalt så ville jeg aldrig kunne gøre sådan noget. Men altså, så sad jeg bare og hyggede mig, og det var meget fedt. Jeg følte mig faktisk ikke alene, men så kom der så en fra min etage over og spurgte, om jeg ikke ville over og sidde ved dem? De havde nogle venner på besøg. Og så var jeg sådan, “jo, det vil jeg da gerne”. Det synes jeg var mega fedt. Når man bare kigger to år tilbage, så er jeg jo en helt anden person. Det synes jeg er meget fedt!”

For nogle af de unge kan det imidlertid også være vanskeligt at have overskud til andre mennesker, når de har det svært, og flere af dem kan have perioder, hvor de bliver angste, stressede og/eller mismodige. De fortæller, at de er glade for, at de i sådanne situationer har deres egne lejligheder og kan holde sig lidt for sig selv. Flere beretter om en grundlæggende oplevelse af ikke rigtigt at høre til blandt de andre ‘normale’ unge, og at de skal gøre sig ekstra umage for at passe ind. Det gælder navnlig for de unge, som har valgt at fortælle meget lidt om sig selv, mens de unge, som har fortalt lidt mere om deres udfordringer og behov, kan have lettere ved at føle, at det er o.k. nogle gange at trække sig fra det sociale. En af de unge siger f.eks.:

“Jeg har fortalt dem på min etage om min [xx]-diagnose, og om sådan noget med energiforvaltning. Jeg har sagt, at jeg godt kan synes, at det er rigtig hyggeligt, men at jeg kan blive rigtig træt. Og så kan det godt være, at jeg rejser mig og vasker op eller går min vej. Og det er der ikke noget mærkeligt i. Og det er ikke, fordi jeg er blevet sur eller noget.”

Efter indflytningen på kollegiet gennemgår de unge en ret voldsom personlig udvikling, ofte i et meget hurtigt tempo, hvor de løbende skal afstemme med sig selv, hvad de kan og har lyst til. Selvom de kan indgå i fællesskabet med de andre kollegianere, har de også flere personlige udfordringer, og deltagelse i fællesskabet kan derfor være vanskeligt. Dette gælder især det at finde balancen mellem at gå med og at sige fra – og have det godt med sine valg.

Det sociale fællesskab og deltagelse i fælles arrangementer er således et tilbagevendende tema, som de søger hjælp til fra støtte medarbejderen, der bistår dem ved at sparre med dem, rådgive dem og støtte dem, når de synes, at det er svært. Hun hjælper også med, hvad de kan sige til de andre beboere, når de har behov for at trække sig lidt, eller hvis de har brug for særlige hensyn. De unge fortæller, at sparring med og hjælp fra støtte medarbejderen har gjort en forskel for dem, bl.a. ift. ikke at presse sig selv for meget, lytte efter egne behov og at sætte grænser.

Formentlig til dels på grund af denne støtte har de unge en oplevelse af, at de andre beboere har forståelse for deres situation og behov. De fortæller, at de ikke fornemmer, at man dermed falder ud af fællesskabet og ikke kan komme tilbage, når man har det bedre. I det hele taget beskriver de unge fællesskabet som meget positivt og rummeligt – også selvom det til tider kan være for meget. De er glade for, at man kan vælge det til og fra.

De unge fortæller også om, at de er blevet bedre til at mærke deres behov og i det hele taget sætte grænser, både for hvordan andre mennesker kan påvirke dem og i høj grad også i forhold til deres egne forventninger til sig selv. De er, som tidligere beskrevet, nogle ‘fightere’, der ikke giver op eller holder sig tilbage. Det kan betyde, at de også synes, at de skal kunne klare alle de udfordringer, deres nye liv byder på, herunder at være sociale med de andre på etagen og komme til alle festerne. Gennem samtaler med støttepersonen – og fordi de er blevet bedre til at mærke efter i sig selv – eksperimenterer de med at trække grænser og f.eks. forlade en fest tidligt, ikke føle sig pressede til at drikke til festen eller på andre måder være mere sociale, end de føler, at de kan klare den pågældende dag. Det kan også være i forhold til studierne, hvor de bliver bedre til at sige til, når de har behov for særlige hensyn som ekstra fravær eller ekstra hjælp. Denne øgede grænsesætning medfører, at de bliver bedre til at afbalancere de mange elementer i deres liv på en fornuftig måde – hvor de kan prioritere efter, hvad der er vigtigt her og nu, og hvad der kan vente.

En ung beretter følgende:

“Jeg har været inde i periode, hvor jeg psykisk har haft det svært. Jeg startede i behandling, men det var ikke godt, og nu ved jeg ikke, hvad der skal ske. Jeg får mere angst og har meget svært ved at koncentrere mig i skolen. Det har jeg snakket med min lærer om, og vi har lavet en løsning, hvor jeg ikke behøver at komme i skole hver dag”

Princip 3: fællesskabets forpligtelser

Det tredje princip handler om **fællesskabets forpligtelser** – om at hjælpe den unge til at honorere fællesskabets skrevne og uskrevne forpligtelser.

De unge fra afprøvningsprojektet har overordnet set ikke haft udfordringer i forhold til at leve op til fællesskabets forpligtelser, hvorfor dette princip ikke har fyldt meget i arbejdet med dem. Men for de unge i udviklingsprojektet fyldte dette princip meget i støttepersonens arbejde, eftersom hun skulle hjælpe de unge med at forstå værdien af at overholde de fælles rengøringsregler og ikke at larme eller ryge hash på værelset.

En enkelt af de unge har imidlertid oplevet udfordringer med en konflikt omkring fællesskabets forpligtelser. Konflikten handlede egentlig ikke om den konkrete forpligtelse, men om en fejlkommunikation, hvor den unge følte sig uretmæssigt anklaget for ikke at have levet op til sine forpligtelser. Problemet blev hurtigt løst, men den unge havde behov for at få sparring og gode råd hos støtte medarbejderen – og for at kunne få luft for sine frustrationer, således at hun ikke eskalerede konflikten yderligere. Konflikten opstod desuden sent en lørdag aften, og den unge havde brug for øjeblikkelig hjælp, hvilket understreger vigtigheden af, at støttepersonen også står til rådighed på skæve tidspunkter. Kun fordi den unge kunne få fat i støttepersonen inden for kort tid, undgik man en eskalering af situationen.

Hjælp den unge til at honorere fællesskabets skrevne og uskrevne forpligtelser

- Hjælp den unge til at forstå, hvilke forpligtelser (skrevne og uskrevne) der findes på etagen og på kollegiet (fx i forhold til rengøring, åben og lukkede døre, ro og larm, 'hilse-regler' osv.).
- Gå i dialog med den unge om konsekvenserne ved ikke honorere de forskellige forpligtelser, evt. med særligt fokus på, hvordan det kan påvirke deltagelse i fællesskabet (fx hvad kan gøre, at man bliver smidt ud, og hvad gør, at man bare bliver set skævt på).
- Støt den unge i at tage informerede valg om i hvilket omfang og på hvilken måde han/hun vil honorere forpligtelserne.
- Tal med den unge om, hvordan han/hun kan agere når og hvis de andre kollegianere (retmæssigt eller ej) oplever, at han/hun ikke honorerer sine forpligtelser (fx forklare situationen, give dem en forståelse af årsagen, være på forkant med evt. problemer osv.).

Princip 4: indhold i livet uden for kollegiet

Det fjerde princip handler om **indhold i livet uden for kollegiet** – om at støtte de unge i livet uden for kollegiet, så de får andre fællesskaber, mening med livet og (hverdags)erfaringer, som kan bringes i spil i samværet med de andre kollegianere. Dette er endnu et princip, der var mere relevant for de unge fra udviklingsprojektet, som i højere grad kunne have tendens til at isolere sig på deres værelser.

De fleste unge fra afprøvningsprojektet har et endog meget aktivt socialt liv uden for kollegiet, med venner, fritidsaktiviteter og arbejde. Nogle er dog flyttet til København fra en anden by, og den sociale støtte medarbejder hjælper dem med at overveje, hvordan man kan finde nye venner, hvordan man finder rundt i byen, eller hvor de kan dyrke en sportsgren eller en fritidsaktivitet, de tidligere har dyrket, men som der ikke har været overskud til. En af de unge fortæller herom:

“Jeg er jo lige flyttet til byen, og jeg kender den ikke endnu. Jeg skal starte på studiet ude i [xx], og [støttemedarbejderen] og jeg øver faktisk sammen at cykle derud. Jeg har jo en masse tid lige nu, indtil studiet starter, så vi er også ved at finde ud af, om jeg kan gå til [xx] nogle steder. Det har jeg gjort meget før i tiden, og det kunne måske være en god måde at møde nogle nye mennesker på.”

For flere af de andre unge handler støtte medarbejderens indsats inden for dette område faktisk mere om at snakke med dem om at passe på sig selv i forhold til, at de har for mange aktiviteter uden for kollegiet og derfor dels ikke har tid og overskud til dettes fællesskab, dels også bliver stressede.

De unge har som beskrevet haft mange udfordringer i deres liv, især de seneste år inden de har fået anvist en bolig på kollegiet. Samtidig har det været en stor omvæltning for dem at få en ny bolig og for fleres vedkommende at påbegynde eller genoptage et studie. Det kan være hårdt og krævende at indlede et nyt kapitel i tilværelsen, også selvom det er et positivt kapitel. De unge har imidlertid også et liv uden for kollegiet og studierne; der er venner, fritidsinteresser, studiejobs, familie, frivilligt arbejde og meget mere. De fleste er afhængige af deres studiejobs for at kunne betale huslejen, og disse jobs kan være relativt tidskrævende og ligge på skæve tidspunkter. Det betyder samlet set, at flere lever ret travle liv, hvor de er optaget fra tidlig morgen (nogle tager af sted allerede kl. 6 om morgenen) og kommer sent hjem, muligvis efter en lang dag med både studier og arbejde. De formår i høj grad at leve normale ungdomsliv, der udadtil minder om de andre kollegianeres.

Støt den unge i livet uden for kollegiet, så de får andre fællesskaber, mening med livet og (hverdags)erfaringer, som kan bringes i spil i samværet med de andre kollegianere.

- Find ud af, hvilken støtte den unge har brug for (fx ift. familie, venner, studie, jobcenter, misbrugskonsulent, psykiater mm.) og tilbyd den hjælp til den unge (eller hjælp den unge til at finde ud af, hvor han/hun kan få hjælp).
- Støt den unge i at skabe sig et liv med meningsfulde aktiviteter uden for kollegiet (fx ved selv at arrangere aktiviteter eller bygge bro til andre, som afholder aktiviteter).
- Reflekter med den unge over, hvordan hverdagserfaringerne fra livet uden for kollegiet kan bringes i spil ift. fællesskabet på kollegiet.

Tilbøjeligheden til at bide tænderne sammen og knokle på gør sig også gældende her i deres 'nye' liv. Selvom de har travlt, bliver de ved. De ved, at den chance, de har fået med projektet, er vigtig og skelsættende, og de vil ikke tilbage til deres gamle liv. Derfor kæmper de også her og stiller høje krav til sig selv. Det vidner om deres drømme, håb og viljekraft, men travlheden er også et opmærksomhedspunkt, som er værd at holde øje med. De er stadig i et tidligt stadie af deres forandringsproces, og flere af dem kender endnu ikke deres grænser særlig godt. Nogle fremtræder, som om de stadig til en vis grad befinder sig i en kæmp/flygt-tilstand, hvor antennerne er ude, og hvor deres system ikke kan slappe af. Dermed risikerer de ikke at få sluppet af, når der er behov for det. I sidste ende kan det medføre, at de bliver overbelastede og stressede, hvilket kan lede til tilbageskridt og nederlag. Flere fortæller historier om, hvordan de er tæt på ikke at kunne klare det.

Det er ikke så meget etableringen af et liv uden for kollegiet, men snarere travlheden, som er et opmærksomhedspunkt for den sociale støtte til de unge i afprøvningsprojektet. For nogle af dem virker det, som om de holder sig travle, fordi det er normalt for dem at leve livet i et højt tempo, mens det for andre forekommer at være en strategi, der ikke giver tid til at fokusere på udfordringer og problemer, og hvad det kan gøre ved dem. Men travlheden er også et vilkår for de andre unge kollegianere, som skal passe studier, fritidsjob og venner, og det er vanskeligt for den sociale støttemedarbejder at hjælpe; studierne og praktikken skal passes, og SU'en kan kun lige dække huslejen på kollegiet, hvorfor fritidsjobs er nødvendige. Således havde en af de unge på et tidspunkt tre fritidsjobs ved siden af et krævende studie.

Den sociale støttemedarbejder fortæller endvidere, at de unge i projektet ofte er nødt til at tjene flere penge end de øvrige kollegianere, som tit får økonomisk støtte fra deres forældre eller på anden måde har nogle økonomiske ressourcer og muligheder at trække på. I modsætning hertil kommer projektets unge ofte ind på kollegiet med gæld, som tærer på deres økonomi og tvinger dem til at arbejde endnu mere. En af de unge fik f.eks. en stor restskat-opkrævning, da der efter flere års rod endelig kom styr på økonomien.

Oveni travlheden kommer krav – både fra projektet og den unge selv – om at de skal være sociale på kollegiet. Flere beskriver, hvordan det kan være svært at være social, men at de ikke vil fremstå som uinteresserede eller asociale og derfor nogle gange føler, at de er nødt til at gå ud i fællesrummet om aftenen og være sammen med de andre kollegianere – selvom de egentlig er for trætte og/eller skal tidligt op.

Et almindeligt ungdomsliv med studier, job og venner er travlt. Men for de unge i projektet virker det endnu mere travlt, og de har ikke den samme resiliens til at stå imod og passe på sig selv. Dette er noget, den sociale støttemedarbejder er opmærksom på, men som er vanskeligt at gøre noget ved, ud over at tale med den unge om det og bistå med råd og vejledning.

Princip 5: tillid, fortrolighed og tryghed

Det femte princip handler om tillid, fortrolighed og tryghed – om at skabe en relation til den unge, som er kendetegnet ved tillid. Dette princip er helt centralt for støtte medarbejderens arbejde og noget, som hun bruger meget tid og energi på. I stedet for at holde formelle møder med de unge går de tur eller ud at spise sammen, hvorved der er mulighed for at lære hinanden at kende og få uformelle snakke om, hvordan det går. Der behøver ikke at være noget galt eller noget akut behov for, at man skal snakke sammen, og støtte medarbejderen er ofte meget

opsøgende i forhold til at få de unge til at fortælle, hvilken hjælp de kunne have behov for. De unges travle hverdag betyder, at støtte medarbejderen nogle gange må være lidt insisterende på, at de finder tid til at mødes, men også at møderne ofte finder sted på skæve tidspunkter som sen eftermiddag eller aften.

De unge oplever i høj grad tryghed og fortrolighed hos den sociale støtte, og at hun reagerer og handler, når de har brug for hjælp. Som en af de unge udtrykker det: *”Man kan mærke, at hun virkelig mener det – at hun vil hjælpe!”*. Flere fortæller, at de har overladt visse ting helt til den sociale støtte, f.eks. opgaven med at finde en egnet psykolog, og at de er helt trygge ved, at hun nok skal finde en løsning. Nogle af de unge tilføjer dog, at *”man jo altid tilbageholder lidt om en selv”*, eller at de har andre personer i deres liv, som de foretrækker at åbne op til og bede om hjælp.

Princippet om tillid, fortrolighed og tryghed er helt centralt og samtidig meget flygtigt at fastholde analytisk. Det er nok her, hvor støtte medarbejderen bruger sin person mest, og hvor hendes realisering af princippet er vanskeligst at beskrive og evt. gentage i andre kontekster. Det handler også meget om personlig kemi, og det er ikke alle, der kan lige godt med de samme mennesker. Støtte medarbejderen fortæller imidlertid om nogle tilgange, der går igen i kontakten til de unge, når hun arbejder på at skabe et tillidsfuldt forhold imellem dem.

- Støtte medarbejderen lader den unge åbne sig i sit eget tempo. Hun spørger kun til forhold i deres liv og fortid, når hun føler, at de er klar til at dele.
- Hun viser dem, at de kan stole på hende, f.eks. ved altid at holde, hvad hun lover, og ved ikke at fortælle andre, hvad de snakker om.
- Hun hygger om dem, laver sjov og viser dem, at hun sætter pris på at være sammen med dem.
- Hun viser dem, at hun er der, fordi hun virkelig vil hjælpe dem og ønsker dem det bedste. Det er ikke bare et 8-16 job for hende.
- Hun viser dem, at ingen problemer er for små at komme til hende med, og bliver ved at spørge, om f.eks. alt på værelset fungerer, og om hun skal følge op på noget, hun tidligere har hjulpet med.

Skab en relation til den unge, som er kendetegnet ved tillid, fortrolighed og tryghed

- Fortæl og vis den unge, at det han/hun siger til dig ikke bliver videreføret til andre.
- Skab et trygt miljø og omgangsform, så den unge har de bedste muligheder for at blive tryk ved dig, for at fortælle dig, hvordan han/hun har det og for søge hjælp hos dig.
- Lyt og giv råd. Handl/gør kun noget på den unges anmodning eller med den unges accept.

- Hun mærker efter og fornemmer, hvornår de er parate til at tage imod hjælp, skal have et lille skub eller selv kan klare tingene, således at hun hverken tager over for dem eller presser dem for hurtigt.
- Hun hjælper dem med at sætte grænser og stille krav, således at hun understøtter en følelse af selvværd.

Et sjette princip? Praktiske forhold og behandling

Projektets sociale støtte er baseret på fem bærende principper, men igennem afprøvningsperioden er det blevet tydeligt, at formuleringen af et sjette princip kan bidrage til at indfange indsatsen og beskrive, hvorfor den virker. Dette sjette princip kunne handle om at **hjælpe med praktiske forhold og behandling** – om at hjælpe, når det er muligt, og om at finde og sætte de unge i kontakt med professionel bistand, når det ikke umiddelbart er muligt at hjælpe. Denne støtte udgør en stadigt stigende del af den indsats, som støttepersonen yder over for de unge.

Som tidligere beskrevet er de unge ikke berettigede til hjælp fra kommunen. Samtidig har de ofte kun et meget begrænset netværk, der kan hjælpe dem – og ofte er de ikke i stand til at hjælpe sig selv. Et af de problemer, som fylder for flere af de unge, er at skaffe penge til indskuddet på kollegiet. Nogle er berettigede til kommunale lån, mens andre skal skaffe pengene andre steder fra, men fælles er, at den sociale støtte medarbejder ofte skal hjælpe de unge med at søge eller på anden måde skaffe pengene. De unge mangler også ofte møbler, køkkenredskaber eller en cykel og har ikke selv mulighed for at skaffe dem. En ung fortæller:

“Jeg har lige fået et kæmpe skattesmæk i sidste måned. Jeg havde noget arbejde sidste eller forrige år, som jeg på en eller anden måde ikke havde betalt skat af. Noget med A- eller B-skattekort. Hvis jeg skal betale den skat, så har jeg ikke råd til husleje [på kollegiet]. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre. Jeg snakker med [støttemedarbejderen], og hun er ved at finde ud af, hvad vi kan gøre”

Mindre akut (men ofte mere alvorligt) har de unge ikke adgang til den behandling (ofte psykologisk), som de har behov for. Som nævnt har mange af de unge psykiske udfordringer f.eks. i form af traumer eller bogstavsdiagnoser. Disse psykiske udfordringer er på mange måder relaterede – hvis ikke direkte årsag – til de problemer, de unge kæmper med på andre områder af deres liv; bolig, studie, sociale relationer, angst osv.

Ud fra samtalerne med de unge fremstår disse udfordringer som afgørende for deres muligheder for i fremtiden af leve de liv, de ønsker sig. Deres historier vidner om, at de først inden for de sidste par år har erkendt, at de har psykiske udfordringer – eller måske rettere, at disse udfordringer er alvorlige og har konsekvenser for deres liv. Mange af dem har i forlængelse af denne erkendelse handlet på forskellige måder for at begrænse den skade, som de psykiske udfordringer medfører, f.eks. ved at flytte og række ud efter hjælp.

De unge har fortællinger om, at de i store dele af deres liv måske nok kunne fornemme, at noget ikke helt var, som det skulle være, men ikke vidste hvad. I takt med at de er blevet ældre, og/eller at problemerne er vokset, har de indset, at de havde problemer, og måske også i et vist omfang hvad årsagen til mistrivsel var. Flere har handlet mere eller mindre desperat på den erkendelse, hvilket i høj grad har indebåret fysisk afstand til problemernes årsager, f.eks. ved en flytning væk fra familien. Handlingerne har imidlertid kun i begrænset omfang medført større mestring af problemet. Flere af de unge befinder sig således på et stadie, hvor de er

begyndt at arbejde på deres psykiske udfordringer, men endnu ikke har dem under kontrol. På nogle områder af deres liv (f.eks. bolig og uddannelse) har mange handlet og fundet en god løsning, mens de på andre områder (f.eks. psykisk sundhed, økonomi, netværk, selvtillid mm.) måske kun lige er nået til en erkendelse af problemerne og skal til at finde ud af, hvad man kan gøre, og hvilken hjælp man kan få.

Flere af de unge har fået tilkendt psykologstøtte, nogle som traumebehandling, andre som led i en udredning. Kendetegnende for denne støtte er imidlertid, at de fleste af de unge ikke oplever den som den rette, og de er – enten sammen med støtte medarbejderen eller med hjælp fra venner og familie – ved at finde frem til, hvad den rigtige psykologiske støtte og/eller behandling skal være. Det betyder også, at selvom de unge er på rette vej og har indset behovet for hjælp, er de først i den spæde start. Der er formentlig lang vej igen, før de psykologiske udfordringer, de kæmper med, ikke længere påvirker deres liv negativt. I takt med at de praktiske problemer vedrørende bolig og studier begynder at falde på plads, begynder de unge dog at have overskud til at arbejde med disse andre udfordringer.

Støttepersonen beskriver, hvordan hjælp til at finde den rette behandling til de unge fylder mere og mere i hendes arbejde, jo længere tid de unge har boet på kollegiet og begynder at opfatte det som en stabil base, hvorfra de mere trygt kan arbejde med sig selv. Hun arbejder ikke direkte med de unges psykologiske udfordringer, men på at finde og få iværksat den rette støtte og behandling. Hun fungerer her dels som en sporhund, der opsnuser behandlingsmuligheder, dels som en rambuk, der sparker døre ind, forklarer de unges behov og kæmper for deres ret til behandling.

De unges historier indeholder flere eksempler, der peger på, at kombinationen af en fast bolig og den tryghed, som støttepersonen udgør, er afgørende for den psykologiske udvikling, de har gennemgået i løbet af indsatsen. Det bliver også gradvist mere og mere tydeligt, at deres traumer og andre psykiske udfordringer har afgørende betydning for deres mulighed for succes i de øvrige livssfærer, og at adækvat psykologisk behandling og/eller støtte formentlig vil være vigtig for deres succes med job, uddannelse og bolig i fremtiden.

Der er mange forklaringer på, hvorfor de unge ikke har fået den rette hjælp og psykologiske/psykiatriske behandling, men deres historier indeholder nogle fælles oplevelser, hvorunder læger og psykologer har afvist dem, tilsyneladende på usagligt grundlag, eller givet dem utilstrækkelige eller irrelevante tilbud. Formentlig lider de unge under et enormt presset psykiatriområde, der kun tilbyder nødtørftig hjælp til de allermest syge borgere – og de unge fremstår på overfladen som for velfungerende. På samme måde som med de unges boligsituation viser denne indsats, at der er behov for hjælp til dem, hvis problemer ikke er store nok til et få støtte fra det offentlige. De unge i Kollegiemodellen er ikke 'hjemløse nok' eller har ikke 'nok psykiske problemer' til at få hjælp. Det forekommer imidlertid klart, at deres problemer på et tidspunkt vil blive store nok – nemlig når de unge så at sige 'falder ud over kanten' – til at berettige til hjælp, hvilket er u hensigtsmæssigt og uønskeligt for alle.

DE UNGES UDBYTTE

Som omtalt er de unges udbytte af Kollegiemodellen i høj grad kendetegnet ved at have stoppet en nedadgående udvikling. Mange af de unge har også fået det markant bedre. Men skal man virkelig forstå den forskel, projektet har gjort, skal man se på forskellen mellem der, hvor de er i dag, og der, hvor de ville have været, hvis de ikke havde fået hjælpen fra Kollegiemodellen.

Den kontrafaktiske situation

I evalueringen er de unge derfor blevet spurgt om, hvordan deres liv ville have været i dag, hvis de ikke var kommet med i Kollegiemodellen. Ræsonnementet er, at de unge er de bedste vidner til deres eget udbytte og de bedste til at fortælle om det, projektet har givet dem.

Reaktionerne på spørgsmålet var meget forskellige. Nogle af de unge reagerede med et smil og et let grin og sagde "ja, det er jo helt vildt at tænke på..." og var tydeligt stolte og glade over, hvor langt de var nået. Andre blev tavse og trak sig ind i sig selv, tydeligt rørte og stadig påvirkede af de ting, de havde været udsat for, hvorefter de sagde "det er ikke godt at vide... det ville ikke have set godt ud". Selvom de unge ikke bryder sig om begrebet, vidner deres historier om, at de rent faktisk var på kanten. På kanten til, at det ville gå alvorligt galt. De fortæller om, at deres boligsituationer var så uholdbare, at de i den nære fremtid formentlig ville have været nødt til at træffe nogle skelsættende og negative valg for at få tag over hovedet. Valg, som for nogles vedkommende ville sætte dem tilbage i uholdbare situationer, som de var flygtet fra. En af de unge fortæller:

“Jeg boede jo på krisecenter, og de sagde, at jeg ikke kunne blive ved med at bo der. Jeg kunne ikke flytte tilbage til mine forældre, og jeg vidste ikke, hvor jeg ellers kunne flytte hen. Det kunne jo have været smart, hvis mine forældre havde skrevet mig op et sted, men det havde de ikke. Jeg havde ikke noget sted at flytte hen, og jeg ville hellere blive hjemløs end at flytte hjem til mine forældre”.

Det var ikke kun boligsituationen, som var uholdbar for de unge. De beretter også om, hvordan deres liv på andre områder var ustabil, og at deres situation formentlig kun ville være blevet forværret, hvis de ikke var kommet med i Kollegiemodellen. Flere af de unge var påbegyndt en uddannelse, men på grund af deres boligsituation og andre store livsudfordringer vurderer de selv, at det ville have været vanskeligt at fortsætte uddannelsen. En af de unge fortæller om, hvordan manglen på bolig, studier, stress og traumer tilsammen udgjorde en dårlig cocktail:

“Altså, jeg var allerede... Jeg boede basically i en bil. Altså, jeg sov bare lige på min mors chaiselong. Ellers så var jeg bare permanent ude i bilen. Jeg ved ikke... Jeg ville nok være fortsat med at være i min bil. Jeg havde ikke rigtig nogle penge sparet sammen eller noget, så... Jeg kan ikke se, hvor jeg ville have endt henne, hvis det var. Måske sådan et skolehjem eller sådan noget. Men så skal man have en adresse, der ligger et vist antal kilometer væk fra et studie, og jeg... Det havde jeg ikke. Jeg studerede til [...]. Der var jeg startet derude og havde gået der cirka et år. Så, ja – jeg var meget stresset i hvert fald. Det var meget svært [at passe mit studie], fordi at enten så skulle jeg ud i skole, og så... Altså sådan, det var ikke rigtigt at komme hjem. Folk tager normalt hjem, og så tager de i skole, og så har de lige det der break, hvor de bare kan holde en pause mere. Men det kunne jeg ikke.

Så jeg havde mange sygemeldinger. Og det blev i hvert fald værre. Jeg tror ikke, jeg kunne [fortsætte i studiet]. Ja, jeg tror, jeg skulle have fundet på et eller andet. Jeg havde det sådan svært psykisk. Også fordi, at jeg har sådan nogle traumer, der ikke er blevet bearbejdet. Jeg er på venteliste til [traumebehandling]. Og så oveni ikke at have nogen fast bopæl eller et eller andet, så bliver man bare endnu mere stresset”.

Som denne unge også kommer ind på, har mange af de unge psykiske udfordringer, og som følge af problematiske livsbetingelser med ustabile boliger og skrøbelig økonomi har de ikke haft overskud til eller mulighed for at adressere dem eller opsøge udredning og behandling. Det har for flere resulteret i, at deres psykiske udfordringer er vokset og haft større og større konsekvenser for deres liv. De fortæller om, at deres udfordringer ville være et problem for deres relationer til andre og for studiet; angst og mangel på selvtillid holdt dem tilbage fra at opsøge nye fællesskaber, mens ADHD og autismespektrumforstyrrelser var barrierer i studiesammenhæng. En ung nævner følgende:

“*Jeg har først, efter jeg flyttede ind på kollegiet, fået mine diagnoser og er begyndt i medicinsk behandling. Det betyder, at jeg nu har nogle muligheder for, at der bliver taget hensyn til mine problemer, og at jeg f.eks. kan vælge at tage en prøve igen, hvis jeg ikke kunne fokusere den dag”.*

Bolig

Når de unge i øvrigt gør status over, hvad de har fået ud af projektet, så er det første, de fremhæver, at de har fået et sted at bo. De har alle været i prekære boligsituationer, hvor de ikke har haft umiddelbar udsigt til at kunne finde en egnet bolig inden for deres budget. Mange af dem kommer også fra andre steder i landet og havde derfor et begrænset netværk i København, som kunne hjælpe dem med at finde en bolig. Det er også af stor betydning for de unge, at boligen på kollegiet er en fast bolig, som de kan bo i, så længe de studerer. De har haft erfaringer med adskillige midlertidige boliger på den relativt korte tid, der er gået, siden de flyttede hjemmefra. Flere har boet i længere tid på flere forskellige krisecentre, hvor man kun kan bo i kortere tid, og hvor de har oplevet et pres for at flytte ud. De fortæller om, at selvom de har haft et sted at bo, har der været en konstant stress ved tanken om, hvad det næste skridt skal være, og hvad de har skullet gøre, når de ikke har kunnet bo der længere. Dette stress har forhindret dem i at fokusere på andre områder af deres liv såsom job, studier eller behandling af traumer.

En ung siger om sine mange skiftende boliger gennem de sidste år:

“*Jeg måtte væk fra [...], og jeg havde ikke noget sted at bo. Jeg fik så plads på et krisecenter, men der fandt [...] så ud af, at jeg boede, og jeg måtte flytte igen midt om natten. Jeg fandt så en plads på et andet krisecenter her i København, langt væk fra [...], men der kunne jeg ikke blive boende. De har ikke så mange pladser, og der er jo mange, der har brug for at komme sådan et sted. [...]. De kunne ikke rigtig hjælpe mig på krisecentret med at finde en lejlighed, og alt her i København er alt for dyrt. Jeg havde jo flyttet fra [X-by], hvor jeg havde job og studie, så jeg havde ikke nogle penge. Jeg ved ikke, hvad jeg skulle have gjort, hvis jeg ikke havde fået den her plads på kollegiet. Nu kan jeg starte min uddannelse igen, her i København, og jeg kan få S.U. igen.”*

De unge nævner også, at det er godt, at man på kollegiet har sine egne faciliteter, såsom et lille køkken og eget bad, så man kan leve 'et rigtigt voksenliv'. Flere påpeger, at de ikke tidligere har prøvet at bo for sig selv eller have egen lejlighed, og at de har oplevet, at de har behov for deres eget rum, så de kan fokusere på studierne og deres personlige udvikling. Fællesskabet er for det meste en god ting, men de har også behov for at kunne være alene.

Stabilitet

Det at have et fast, stabilt sted at bo, som er deres eget, betyder i sig selv meget for de unge. De beskriver en opvækst og et ungdomsliv i stress, med uvished om fremtiden, og hvor de er afhængige af hjælp og almisser fra andre. Flere af dem omtaler vigtigheden af at have deres eget sted og have valgt en vej videre frem i livet, og at det styrker deres tro på sig selv og på deres værd. Flere beskriver det, som om de endelig er blevet voksne.

En ung sætter følgende ord på oplevelsen af stabilitet og ro:

“Jamen altså, den største forandring er nok, at jeg startede på en uddannelse, og jeg tror, at det hele sådan... Det bedste var, at nu vidste jeg ligesom, okay, nu er jeg her de næste tre år. Det var nok min rareste følelse, at vide, okay, det er det, jeg skal de næste tre år. Jeg bliver boende her. Det var som om... ja, det ved jeg ikke. Der var ligesom kommet styr på mit liv. Jeg har altid lidt sådan følt, at jeg har boet i en taske eller et eller andet, ikke? Det var nok det bedste, der kunne ske. Jeg vidste ikke, at jeg godt kunne lide orden og hverdag, men det har jeg lyst til at have. Det kan jeg meget bedre i. Så det er jo kun godt, kan man sige. Humør og selvtillid og mod på, at man kan klare verden og sådan noget, har ændret sig. Altså kun til det gode, synes jeg. Altså, man finder ud af, at man kan mange flere ting, end man lige troede. Man kan bare... det ved jeg ikke... leve alene, agtigt”.

Lige så meget som boligen er et mål i sig selv, vidner de unges fortællinger om, at den også udgør mulighedsbetingelserne for et større arbejde med dem selv. Det arbejde har været tiltrængt, men har ikke været muligt på grund af den stressede situation, som de har siddet i. De taler om, hvordan de godt har kunnet mærke, at noget ikke var, som det skulle være, men beskriver også en slags kæmp/flygt-tilstand, hvor der ikke har været overskud til eller mulighed for at have fokus på et helende arbejde. Flere af de unge er således begyndt i traumebehandling, har indledt et forløb med en psykolog eller er påbegyndt udredning for forskellige bogstavsdiagnoser, efter at de er flyttet ind på kollegiet. Nogle fortæller om, hvordan de oplever at begynde at lære sig selv at kende, og at det er et hårdt, men givende arbejde.

En af de unge siger følgende:

“Jeg har aldrig rigtig vidst, hvad jeg kunne lide, eller hvad jeg godt kunne tænke mig. Jeg har altid tilpasset mig det, de andre ville. Jeg skal først til at lære mig selv at kende nu. Det er en lang proces, og jeg skal også finde ud af, hvem jeg er sammen med andre, f.eks. her på kollegiet...”

Studier

Et andet udbytte af projektet er relateret til deres studier. De fortæller næsten enstemmigt, at før de fik plads på kollegiet – for bare et år siden – var det ikke muligt for dem at fokusere på studierne. Nogle var ved at droppe ud, og andre, som ikke studerede, havde ikke overskud til at finde ud af, hvad de kunne tænke sig at studere – og slet ikke til at påbegynde et studie.

Én fortæller:

“Det var i sommerferien [at jeg kom ind i Kollegiemodellen], og selvom jeg havde et værelse [på et krisecenter], så var det ikke holdbart. Man kan ikke koncentrere sig om at studere, når man kan høre gråd fra de andre værelser. Men bliver hele tiden mindet om, hvorfor man er der [...] Jeg ville ikke være startet [på studiet] igen, hvis jeg ikke var kommet ind på kollegiet. Så havde jeg nok bare taget et eller andet job i Netto eller sådan noget”.

De unge beretter ofte begejstrede om deres respektive studier, og de er engagerede i dem. Nogle fortæller endda om, hvordan de vil fortsætte studierne og læse videre på et højere niveau. De oplever også at have travlt, og indimellem kan det blive for meget. Der er meget på spil, i og med at de ved, at de ikke kan blive boende på kollegiet, hvis de ikke studerer. Selvom enkelte har valgt og er startet på deres studier, fordi det var et krav for at komme med i projektet, så studerer de ikke, fordi det er et krav fra projektets side.

Her fortæller en, hvordan hun valgte sin uddannelse:

“Så flyttede jeg så til Krisecenteret, og der var en til sidst, som kendte [den sociale støtte medarbejder på Kollegiemodellen]. Jeg var oppe og snakkede med hende, og så fortalte hun det, som det var, at hvis jeg startede på en uddannelse, så kunne jeg flytte ind her. Så jeg begyndte at kigge på uddannelser, hvor jeg så kom ind på min uddannelse, og så blev det muligt at flytte ind her. Jeg havde ellers ingen idé om, hvad jeg ville læse. Det skete meget hurtigt, og meget lige pludselig det hele. Altså, jeg ville rigtig gerne starte på uddannelse, men jeg vidste ikke hvilken en. Så jeg har faktisk aldrig tænkt over den uddannelse, som jeg går på nu. Men jeg gjorde egentlig bare det, at jeg søgte ind på tre forskellige uddannelser. Og så kom jeg ind på alle, og så var jeg til åbent hus på uddannelserne. Og så valgte jeg så den, jeg er på nu, og det er jeg virkelig glad for.”

Selvtillid, modstandsdygtighed og drømme

Som omtalt har de unges liv før Kollegiemodellen i høj grad været præget af stress, problemer og underskud. Selvom de fleste af dem havde handlet for at ændre deres situation, f.eks. ved at flytte på krisecenter, var der ingen af dem, som havde etableret sig i stabile og holdbare situationer. Alt handlede stadig om, hvordan her-og-nu-problemer kunne løses; hvordan skaffer jeg penge til husleje og mad, hvor skal jeg sove i nat, hvordan skal jeg skaffe mig et sted at bo, hvordan undgår jeg, at de finder mig? Der var ikke overskud til at tænke på uddannelse eller lægge andre, mere langsigtede planer. Indflytning på kollegiet, opstart af uddannelse og hjælp på forskellige fronter fra den sociale støtte medarbejder har givet de unge et pusterum og en mulighed for at finde ud af, hvem de er, og hvad de vil med livet.

De unge fortæller, hvordan Kollegiemodellen har indebåret en række positive oplevelser, hvor de har erfaret, at de kan meget mere, end de troede, bl.a. passe et studie, bo for sig selv og være social med andre unge. Disse oplevelser har medført, at de begynder at tro på, at de kan gøre en forskel i eget liv.

Som en udtrykker det, kun en måned efter indflytning på kollegiet:

“ *Jeg har altid været meget usikker, og jeg skulle spørge om hjælp og sådan noget. Og det gør jeg jo også nu. Men jeg tror meget på mig selv, og alt nok skal gå. Ja. Og selvom det ikke lige går ved det første forsøg, så skal det nok gå alligevel.”*

En anden beskriver sin øgede selvtillid:

“ *Nogle gange, når jeg sidder i min egen lille boble, så begynder jeg at tænke, “du har ikke styr på det, og bla-bla” Men så er det med at sige til sig selv “jamen, prøv at se her, nu har du en lejlighed, og du betaler selv for den, du vasker tøj, du køber ind osv.” - altså bare sådan nogle små ting. Det giver mig ligesom det der selvtillids-boost, ikke? Hvorimod førhen, der var det sådan, “jamen, du bor på et krisecenter, og du kan ikke engang tage dig sammen til at vaske tøj.” Altså, det er sådan nogle steder, jeg ligesom kan se et fremskridt. Ikke fordi at jeg siger, at jeg er blevet... altså nogle gange, så kan jeg godt være lidt doven og ikke få vasket tøj og sådan noget, men jeg lægger i hvert fald mærke til, at det er bedre nu.*

De unge har også fået tillid til, at de ikke i fremtiden vil komme i lignende problemer igen. og hvis det skulle ske, vil de kunne klare det.

En ung udtrykker det således:

“ *Nej. Det kommer ikke til at ske igen. Men altså, jeg tror, at nu er det blevet meget bedre til sådan lige, altså at trække vejret, og så bare tænke, jeg finder altid en løsning, lige meget hvad. Så det sker ikke igen. Hvor før, der var jeg sådan “okay, nu ved jeg slet ikke, hvad jeg skal gøre”. Der var bare den der tunnel, der – den var bare sort hele vejen. Altså, jeg troede nærmest, at jeg ikke ville komme ud på den anden side. Nej, men jeg synes også, at det er noget af det bedste, der er sket for mig. Det er ligesom, at jeg har fundet det her sted at bo, og [...] har hjulpet mig med alle de her ting, ikke?”*

Evaluators har spurgt de unge om deres håb og drømme for fremtiden, og de beskriver en markant transformation fra før til nu, hvor de har drømme og ambitioner, og hvor de kan forestille sig et godt liv. Ud over det positive i at de har konkrete håb og drømme, de kan forfølge, siger det meget om deres indstilling til livet og om, hvor de er henne, at de overhovedet har overskuddet til at se fem år frem og være relativt konkrete og realistiske. Fremtiden er lys og fuld af håb, også selv om de stadig kæmper med en mængde udfordringer.

Én fortæller dette om sine drømme:

“ *Altså, der [om fem år] er jeg jo vel forhåbentlig blevet uddannet som [...] der. Men jeg håber lidt, at jeg kunne arbejde som freelance. Altså, lave [...] og sådan*

noget. Eller arbejde et fast sted, det ved jeg sgu ikke lige. Og så have min egen lejlighed, tror jeg. Det ved jeg jo ikke, men det er en drøm. Ja, og have mit eget studie, og musikken, den bare kører. Så jeg laver musik i min fritid, og [...] som freelance. Og jeg bor i København. Ja, eller et andet sted. Eller en eller anden bondegård. Ej, det ved jeg ikke. I hvert fald noget, der er billigt og alternativt, tror jeg.”

En anden ung drømmer om følgende;

“*J*amen, om fem år, da tænker jeg da, at jeg er blevet færdiguddannet. Og så har jeg fundet et arbejde efter. Jeg har også lidt en plan om at måske læse videre til [...] - det ved jeg ikke helt endnu. Det er en overvejelse i hvert fald. Jeg tænker, at jeg bliver boende i København. Hvis jeg læser videre, så bliver jeg boende her [på kollegiet], og hvis jeg er færdig med at uddanne mig, så vil jeg finde et sted at bo i København.”